

РЕЧ ПРИРЕЂИВАЧА *

Данашња школа и образовање, растрзани између друштвених потреба, научних изазова, захтева техничког и технолошког развоја, „приморани су“ да све израженије мењају своју традиционалну оријентацију. Без намере да се на било који начин умањује оно што се постиже у данашњој настави, с разлогом се указује на неопходност уношења суштинских и конструктивних промена у школи и трагања за начинима и моделима побољшања њене организације. Стога се данас све више суочавају смеле визије школе будућности и наглашена критика садашње школе и свих аспеката њене егзистенције (са педагошким стандардом који се још увек споро побољшава).

Интензивна научна активност у овом смеру има за циљ да се школа примери развојним потребама друштва и новим педагошко-психолошким сазнањима о развоју ученика, њиховим могућностима и потребама, како би се учинила што продуктивнијом и перманентно подизао квалитет њеног рада и њених исхода у пружању знања која чине темељ сваког будућег образовања и самообразовања. Због тога је школа присиљена да оплемењује своју дидактичко-методичку инфраструктуру и у праксу имплементира, међусобно синхронизована, савремена технолошка и организациона достигнућа. Оваква унутрашња педагошка реформа и модернизација подразумева примену иновативних дидактичких модела, стратегија, као и мултимедијални приступ у настави. Те иновације су, између осталог, генерисане захтевом да се, у условима масовног образовања, ученик (као личност) коначно постави у центар наставног процеса. Зато се, све израженије, традиционално-предавачки рад преусмерава на такве стратегије које ученицима помажу да се оспособе за самостално планирање рада, истраживање, откривање, решавање имагинарних и реалних проблема и антиципирање будућих проблема. На тај начин се, новим унутрашњим организацијским решењима, од „школе училишта“ долази до „школе активног учења“, те наставу у данашњим условима треба схватити првенствено као организацијску и мотивацијску активност наставника. То подразумева да су актуелне тенденције у образовању више усмерене на преображај процеса (тима и ефеката), него садржаја образовања. На тај начин, нове образовне стратегије наставу чине динамичнијом и пожељнијом, али и ефикаснијом, посебно са становишта припремања ученика за живот

---

* Текст доступан само у онлајн издању часописа.

и рад након школовања. Осим тога, ове иновације су услов да школа не заостаје иза друштвених и технолошких промена у стварности која се сваким даном убрзано мења.

У духу ових настојања за остваривањем перманентно присутних тежњи за подизање квалитета рада школе, релевантност теме *Савремене тенденције у образовању* наметнула се као изазов у идеји да се обједине све бројнији радови из области образовања у часопису *Теме*. Издвојеним радовима у оквиру тематског дела овог броја часописа, покушали смо да дамо почетни замајац намери да ова проблематика буде видљивија и значајније присутна због своје актуелности. Такође, иницирана је с циљем да јој се посвети више простора и потпунија пажња, не само школских посленика, већ и свих оних који су на неки начин заинтересовани за образовање као значајан ресурс и један од кључних стубова сваког друштва. Трудили смо се да, међу доступним радовима, издвојимо оне који представљају начине педагошког деловања који доприносе обогаћивању васпитно-образовног рада школа и доносе бројне нове импулсе наставној пракси. Наиме, поред аргументације о значају различитих тенденција у образовању, представљени радови пружају својеврсну ризницу идеја за њихово успешно интегрисање на различитим нивоима образовног система.

Имајући у виду ширину теме *Савремене тенденције у образовању*, није изненађујуће да је она, овом приликом, сагледана кроз призму различитих методолошких приступа и из угла различитих наука, уз уважавање холистичког и мултидисциплинарног концепта. Разлика у фокусу представљених радова ствара могућност читаоцу да стекне увид у комплексност, али и богатство различитости перспектива посматрања и манифестовања савремених токова у образовању. Заједничко свим радовима је презентовање могућности промена у образовању, односно пројекције очекиваних промена засноване на уоченим проблемима у реализацији кључних циљева у овој области. Осим што ови радови представљају показатељ ширине образовних феномена и огледало су разноврсности истраживачких приступа, они су и позив другим истраживачима да, из угла својих наука, дају своје доприносе осветљавању иновативних и развојних кретања у образовању. У погледу могућности унапређивања квалитета образовања има још много простора за тражење нових могућности у том смислу. Међутим, треба истаћи да овде није реч само о могућностима, већ и о обавези која стоји пред свима који се на неки начин налазе у процесу образовања. Зато верујемо да ће ови радови допринети даљем промовисању потребе иновирања у области образовања, као и што квалитетније имплементације иновација у настави свих нивоа. По нашем мишљењу, представљени радови отварају простор за широку рефлексију о отвореним битним питањима у сложеној мрежи реформских настојања у образовању, као и размену искустава

и идеја и ширење добре праксе ових истраживача и стручњака. Зато се надамо да ће ови радови инспирисати многе друге ауторе који се баве образовањем да, посредством часописа *Теме*, дају и свој допринос дисеминацији иновативних идеја и иницирању њихове практичне примене.

Користимо ову прилику да захвалимо редакцији часописа *Теме* на подршци у објављивању тематског дела о савременим тенденцијама у образовању у овом броју часописа.

30.03.2019. године

Гости уредници

Проф. др Драгана Станојевић
Проф. др Данијела Здравковић
Универзитет у Нишу
Педагошки факултет Врање